

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 У 005500 17 Увп
Бања Лука, 24.4.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрша, предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби С.П. из З., заступаног по пуномоћнику Д.Г. адвокату из З. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 23.12.2015. године Министарства (у даљем тексту: тужени), у предмету утврђивања статуса ратног војног инвалида и признавања права на личну инвалиднину, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бијељини број 12 0 У 005500 16 У од 27.4.2017. године, у нејавној сједници одржаној дана 24.4.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Одбија се захтјев тужиоца да му тужени надокнади трошкове састава захтјева за ванредно преиспитивање пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена као неоснована тужба против уводно означеног акта туженог, којим је, у извршењу пресуде истог суда број 12 0 У 003461 15 У 2 од 29.10.2015. године, усвојена жалба тужиоца и поништено рјешење Одјељења за борачко-инвалидску заштиту Општине З. (у даљем тексту: Одјељење З.) број ... од 30.05.2012. године којим је тужиоцу признат статус и права ратног војног инвалида (РВИ) X категорије са 20% инвалидитета трајно, тако да је оспореним актом ријешено да му се признаје статус РВИ VIII категорије са 40% инвалидитета трајно, с правом на личну инвалиднину у мјесечном износу 9% од основице за обрачун мјесечних примања.

Одбијање тужбе је образложено разлозима да је тужени у свему поступио у складу са правним схватањем и примједбама из пресуде истог суда у чијем извршењу је донесен оспорени акт, који се заснива на јасном, потпуном и образложеном Налазу и мишљењу другостепене љекарске комисије број 5563/15 од 17.2.2015. године, у којем је констатовано да тужилац болује од хроничне психозе шизоидног типа (откривена и дијагностификована почетком 1996. године) а први индикативни симптоми болести забиљежени још почетком јуна 1994. године, која болест спада у круг ендогених психоза, за коју је према оцјенској тачки 231-а Листе процената војног инвалидитета (у даљем тексту: Листа) као саставног дијела Правилника о утврђивању процента војног инвалидитета („Службени гласник Републике Српске“ број 22/93, у даљем тексту:

Правилник из 1993. године) признат максимални проценат од 80%, па у смислу члана 10. став 1. и 2. тог правилника за ту болест која је непознате етиологије, дјелимично признат војни инвалидитет, а полазећи од становишта медицинске науке да код ендогених психоза типа шизофреније, претпостављени утицај социјалних фактора (међу којима је и рат) износи 1/3 у односу на остале факторе (ендогени фактори и фактори психолошког развоја), па тако да му је уз примјену оцјенске тачке 232 Листе (знатан утицај војног фактора) у коначном утврђено да удио војног инвалидитета износи 40%. При томе је суд констатовао да је дато ваљано образложење у погледу разлике у односу на ранију оцјену (прије доношења првостепеног рјешења од 30.5.2012. године) којом је војни инвалидитет тужиоца био утврђен у проценту од 80%, јер је у оспореном акту наведено да је таква оцјена супротна прописима о оцјени војног инвалидитета, с обзиром да није направљена разлика између укупног инвалидитета и војног инвалидитета, а такође да се није полазило од чињенице да се у конкретном случају ради о психичком обољењу из круга ендогених психоза, у односу на које обољење се проценат војног инвалидитета може признати само дјелимично у односу на укупан проценат инвалидности који се уопште може утврдити по основу те болести. Такође је суд додао да није основан приговор тужиоца да је другостепена љекарска комисија пропустила да цијени чињеницу да је код њега дијагностификован посттрауматски стресни поремећај (ПСТП), као последица војног ангажовања, за који поремећај је уз тужбу доставио нови доказ - налаз неуропсихијатра од 13.1.2016. године, који налаз суд није могао цијенити јер те чињенице нису биле предмет расправе у управном поступку, будући да се из садржаја списка предмета не може закључити да је тужилац у току управног поступка уопште истицао постојање тог поремећаја.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост, због повреде материјалног прописа а и повреде прописа о поступку која је била од утицаја на рјешење ствари, те и због неправилно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Сматра да у побијаној пресуди није поступљено по упутама из пресуде Врховног суда Републике Српске, у чијем извршењу је нижестепени суд донио пресуду број 12 0 У 003461 15 У 2 од 29.10.2015. године којом је уважена његова тужба и поништено раније рјешење туженог од 5.10.2012. године којим је потврђено првостепено рјешење од 30.5.2012. године којим му је признат статус РВИ X категорије са 20% војног инвалидитета, па иако је поступајући у извршењу те пресуде тужени оспореним актом исправио у једном дијелу наведено првостепено рјешење, признавши му статус РВИ VIII категорије са 40% инвалидитета, ипак није узео у обзир његово цјелокупно здравствено стање (болест шизофренију, ПСТП и последице рањавања на тијелу). Стога је мишљења да би једина правилна одлука била да му се призна статус који је имао прије него што је донесено првостепено рјешење од 30.5.2012. године (када је сврстан у X категорију са 20% инвалидитета), јер му је до тада био признат статус РВИ IV категорије са 40% војног инвалидитета. Истиче да је болест шизофренија директна последица његовог учествовања у рату, у трајању од 20.5.1992. до 30.6.1996. године као припадник елитне диверзантске јединице Војске Републике Српске (ВРС) „Вукови са Дрине“ из 3., усљед чега је био на великом удару непријатељских снага, па имајући у виду да је потпуно здрав ступио у ратни сукоб са 22 године живота, а да се 6.6.1994. године први пут јавио неуропсихијатрију ради психичких тегоба које је имао, интензивни стрес који је у рату трпио је једини разлог због којег се код њега појавила та болест, а константан стрес се акумулирао па када је рањен у току 1995. године доживио је тзв. "нервни слом", који је био окидач за тотално погоршање психичког здравља, што је проузроковало шизофренију а касније и ПСТП, па тако да је очигледно да је рањавање директно утицало на појаву тих болести. Наглашава да је

другостепена љекарска комисија пропустила да га цијени по основу ПСТП, иако је у психијатријској науци општеприхваћен став да се ПСТП јавља након неколико мјесеци и година послје ратног сукоба, а такође да суд није узео у обзир чињеницу да се његово здравствено стање константно погоршава, па сматра неоправданим образложење у побијаној пресуди да суд није могао цијенити налаз и мишљење љекара специјалисте од 13.1.2016. године као доказ који је настао након управног поступка, који доказ је уз тужбу приложио у смислу члана 19. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС). Додаје да тужени ни суд нису цијенили чињеницу да поред шизофреније, има и посљедице рањавања које носе одређен проценат војног инвалидитета, сходно чему је тужени био дужан увећати му признати проценат војног инвалидитета, а не да се искључиво базира на образложењу болести шизофреније. Предлаже да се захтјев уважи и побијана пресуда преиначи тако да му се призна статус РВИ IV категорије са 80% инвалидитета трајно, са правом на личну инвалиднину, или пак да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење, па да му тужени надокнади трошкове састава предметног захтјева по пуномоћнику адвокату у износу од 877,50 КМ.

Тужени у одговору на захтјев наводи да је побијана пресуда правилна, јер је у свему поступљено према упутама из раније пресуде истог суда од 29.10.2015. године, као и пресуде Врховног суда Републике Српске од 1.10.2015. године донесене у истој управној ствари, па тако да је прибављен Налаз и мишљење надлежне другостепене љекарске комисије која је детаљно и конкретно, са становишта медицинске струке, објаснила све аспекте од значаја за оцјену војног инвалидитета тужиоца. Наглашава да се у погледу ПСТП-а није могао цијенити налаз и мишљење специјалисте од 13.1.2016. године, јер се ради о доказу који је настао након окончања управног поступка, те је такође без основа и приговор тужиоца да није цијењен због посљедица рањавања, јер је у налазу и мишљењу другостепене љекарске комисије на којем се темељи оспорени акт, јасно наведено да је рањен у предјелу десне натколенице и глутеалне регије и лијечен у Милићима и Бањи Ковиљачи (1995, 1996. и 1997. године), али да каснија медицинска документација не свједочи о релевантним посљедицама рањавања, па пошто нема анатомских ни функционалних испада, по том основу му је војни инвалидитет испод 20%. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор на захтјев, побијану пресуду, те цјелокупне списе предметне управне ствари, на основу одредбе 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка предмета произилази да је првостепеним рјешењем Одјељења 3. од 30.5.2012. године (које чини правно јединство са оспореним актом), тужиоцу за период од 1.5.2010. до 31.5.2012. године и даље признат статус РВИ IV категорије са 80% инвалидитета трајно, са правом на личну инвалиднину (који статус и право су му били претходно признати рјешењем туженог број 05/5-560-5184/03 од 25.10.2004. године), а да му је почев од 1.6.2012. године признат статус РВИ X категорије са 20% инвалидитета трајно, које првостепено рјешење је донесено на основу Налаза и мишљења првостепене љекарске комисије број 90/12 од 25.5.2012. године којим је цијењен по основу болести шизофрене психозе, по оцјенској тачци 231-а - 80%, с тим да му је уз примјену члана 10. став 2. Правилника о утврђивању процента војног инвалидитета утврђен удио војног инвалидитета 30% тако да укупан војни инвалидитет износи 20%. То првостепено рјешење је потврђено рјешењем туженог од 27.11.2012. године, које је оснажено пресудом нижестепеног суда број 12 0 У 003461 12 У од 27.11.2012. године, али је та

пресуда укинута пресудом Врховног суда Републике Српске број 12 0 У 003461 12 Увп од 01.10.2015. године са образложењем да је наведено рјешење туженог донесено примјеном Правилника о утврђивању процента војног инвалидитета из 2010. године, умјесто Правилника из 1993. године када је настао правни однос по основу којег се цијени инвалидност тужиоца, а да такође није дато ваљано образложење у погледу утврђеног удјела војног инвалидитета. Поступајући у извршењу те пресуде, нижестепени суд је донио пресуду број 12 0 У 003461 15 У 2 од 29.10.2015. године којом је уважио тужбу и поништио поменуто раније рјешење туженог од 5.10.2012. године, прихватајући упуте из пресуде Врховног суда Републике Српске, па је у извршењу те пресуде нижестепеног суда тужени донио предметни оспорени акт, којим је уважио жалбу тужиоца и поништио првостепено рјешење од 30.5.2012. године и тужиоцу утврдио статус РВИ VIII категорије са 40% инвалидитета трајно, са правом на личну инвалиднину. Оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Поступајући по упутама из раније пресуде нижестепеног суда, тужени је донио оспорени акт којим је, на основу налаза и мишљења другостепене љекарске комисије, који је дат у складу са чланом 10. став 2. Правилника из 1993. године, утврђен статус РВИ VIII категорије, са правом на личну инвалиднину, а о чему су у оспореном акту дати јасни и аргументовани разлози, које је правилно прихватио нижестепени суд у побијаној пресуди, а које такође у свему прихвата и овај суд.

Како је у налазу и мишљењу другостепене љекарске комисије на којем се темељи оспорени акт, констатовано да тужилац болује од хроничне психозе шизоидног типа, која је откривена и дијагностификована почетком 1996. године а први индикативни симптоми забиљежени почетком јуна 1994. године, која болест спада у болести из круга ендогених психоза, па како је тужилац цијењен по оцјенској тачки 231-а Листе у максималном проценту од 80%, при чему му је примјеном одредаба члана 10. став 1. и 2. Правилника из 1993. године (који је правилно примијењен), јер се ради о болести непознате етиологије за коју се само изузетно може признати дјелимични војни инвалидитет у односу на укупан инвалидитет, и то под прописаним условима (да су прве појаве обољења настале за вријеме вршења војне службе, или се здравствено стање под тим околностима погоршало), у ком смислу је другостепена љекарска комисија дала детаљне и ваљане разлоге о томе на који начин је уз примјену тих одредаба, а полазећи од становишта медицинске науке да код ендогених психоза типа шизофреније, претпостављени утицај социјалних фактора (међу којима је и рат) износи 1/3 у односу на остале факторе (ендогени фактори и фактори психолошког развоја), те да уз примјену оцјенске тачке 232 Листе (која се односи на знатан утицај војног фактора), у коначном удио војног инвалидитета износи 40%, такав налаз и мишљење је дат у складу са чланом 5. став 2. Правилника о раду љекарских комисија за оцјену војног инвалидитета („Службени гласник РС“ број 100/12), јер садржи све битне елементе са становишта потпуног и јасног образложења у погледу оцјене тужиоца због болести шизофреније.

При томе нису били испуњени услови да нижестепени суд узме у обзир доказ приложен уз тужбу који се односи на ПТСП, јер тај поремећај није био предмет расправљања у управном поступку, имајући у виду да суд управни спор, у којем се испитује законитост оспореног акта, рјешава по правилу на подлози чињеница које су утврђене у управном поступку, како је то и прописано чланом 29. ЗУС-а, па тако да

тузилац у односу на тај доказ има могућност подношења захтјева за повећање процента војног инвалидитета због погоршања здравственог стања, код чињенице, како то тузилац правилно наводи у захтјеву, да се тај поремећај и може јавити неколико година након ратног сукоба.

Такође се неоснованим указује приговор тужиоца да није цијењен због посљедица рањавања, јер је у налазу и мишљењу другостепене лјекарске комисије на којем се темељи оспорени акт, јасно наведено да је рањен у предјелу десне наткољенице и глутеалне регије и лијечен у Милићима и Бањи Ковиљачи, али да каснија медицинска документација не свједочи о релевантним посљедицама тог рањавања, па како нема анатомских ни функционалних испада, војни инвалидитет по том основу му је испод 20%, како се то основано наводи у одговору туженог на предметни захтјев, због чега нису били испуњени услови за признавање војног инвалидитета и по том основу.

Из изнијетих разлога, по оцјени овог суда, у побијаној пресуди није остварен ниједан од разлога из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, који се односе на повреду закона и повреду правила о поступку која је била од утицаја на рјешење ствари, а имајући у виду да се због неправилно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, на који основ се тузилац такође позвао у предметном захтјеву, уопште не може поднијети предметни захтјев, па како ни остали наводи тужиоца нису могли утицати на другачије одлучивање, предметни захтјев се, на основу члана 40. став 1. истог закона, одбија

Како је захтјев тужиоца одбијен, то му сходно одредбама члана 49а. ЗУС-а не припада право ни на накнаду трошкова састављања предметног захтјева по пуномоћнику адвокату, те је и тај захтјев одбијен као неоснован.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић